

KAMARAI MÉRLEGEN A GAZDASÁG – MEGÉRJE DOLGOZNI, ÉS NE ÉRJE MEG NEM DOLGOZNI – AGRÁR-, ÉLELMISZERIPAR ÉS KUTATÁS-FEJLESZTÉS

Levegőért kapkodnak a vállalkozások

Kampány van, nagy a csatazaj a pártok háza táján, ennek ellenére (vagy éppen ezért) a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (CSMKIK) is megszólalt, a maga szokásos racionális hangján igyekszik felerősíteni a gazdasági szereplők – az ország boldogulása szempontjából is meghatározó – érveit. A vállalkozók szemléletváltást, cselekvő figyelmet sürgetnek, és új lehetőségeket javasolnak. A gazdaságfejlesztési elképzelésekről Nemesi Pált, a kamara elnökét kérdeztük.

CSONGRÁD MEGYE
ÓRFI FERENC

– Elnök úr, gazdaságfejlesztésről ezerféle megközelítésben lehet beszélni, Ön mit tenne első helyre?

– Talán a munkahelyteremtést. Hogy miképpen lehet minél több embert megtartani, illetve visszaterelni a munka világába. Lehetetlen helyzet, hogy kétféle aktív munkavállaló tartsa el az országot. Elkerülhetetlen, hogy a minimálbér eltávolodjon a segélyektől és egyéb juttatásoktól. Magyarul, megérje dolgozni, és ne érje meg nem dolgozni. Komolyabb munkahelyteremtést pénzügyileg kiszáradt, forráshiányos, agyonterhelt vállalkozásoktól remélni dőre-ség, tehát elengedhetetlen a kis- és közepes vállalkozások versenyképességének megerősítése. Ugyanakkor a közmunkaprogramok célját és értelmét is át kell gondolni. Olyan jellegű munkáltatásban vagyunk érdekelték elsősorban, amely a gazdasági infrastruktúrát fejleszti, és a helyi környezet élhetőségét javítja.

– Ha jól értem, a vállalkozások versenyképességét tekinti a gazdaság achillesi sarkának. Mik a legfőbb gondok ezen a téren?

– Levegőért kapkodnak a vállalkozások. Mint már említettem, legtöbbjük tőkeszegénységben szenved, rendkívül nehéz a forráshoz jutás; még mindig magasak az élő munkára rakódó terhek, még mindig túl sok az adminisztráció, a bonyolult, drága, gyakran fölösleges bürokrácia. El kellene érni Brüsszelben, hogy az európai uniós pályázati pénzek lényegesen nagyobb arányát lehessen gazdaságfejlesztésre fordítani. A legkiszolgáltatottabb helyzetben kis- és közepes vállalkozások vannak. Versenyképességet befolyásoló tényező az oktatás, szakképzés helyzete, színvonala is. Hol vagyunk már attól, amikor a kvalifikált munkaerő magas árnya versenyelőnynek számított Magyarországon. Most újra kapaszkodhatunk.

– Megszorításokkal terhelt nehéz időkben, pengeélen táncoló költségvetési egyensúly mellett, honnét lesz pénz a versenyképesség erősítésére?

– Nem minden a pénz. Ha újra sorra vennénk, amiről eddig beszéltünk, nagy részéről kiderülne, hogy a változtatás elsősorban szemléletváltás és elhatározás kérdése. Az persze igaz, hogy az ország jelenlegi teljesít-

Nemesi Pál: A legfontosabb a kiszámíthatóság. FOTÓ: KARNOK CSABA

ménye alapján, a nagy elosztórendszerek reformjainak szakszerű kidolgozása és következetes végigvitele nélkül nehéz elképzelni, hogyan és mikor fogjuk utolérni a fejlett nyugati államok színvonalát. Miközben ugyanis rendkívüli áldozatok árán a kilencvenes években átalakultak a piaci struktúrák, a nem versenyképes cégek sorra tönkrementek, a gazdaságon kívüli nagy ellátórendszerek, mint például az oktatás, az

egészségügy, a nyugdíj-, illetve a szociális ellátórendszer, az államigazgatás stb. ha nem is változatlan formában, de a régi struktúrában él tovább. Ám bárki nyúljon bármilyen is, a legfontosabb a kiszámíthatóság, a változtatási irányok világos megfogalmazása, a tervezhetőség. És: érdemi párbeszéd és együttműködés a társadalomban és a politikai pártok között is.

– Mit lehet mindehhez hozzátenni helyben?

– Például a bürokratikus terhek csökkentését, az ügyintézés gyorsítását, vállalkozóbarátabbá tételét. Célszerű továbbá olyan helyi beszállítói hálózatokat szervezni és segíteni, amelyek jó eséllyel indulhatnak városok különféle beszerzésein. Nem kell többet tenni, csak amennyit a nyugat-európai országok is megtesznek a saját vállalkozóikkal – nemzeti és helyi szinten egyaránt. Kedvezményes helyi hitelekkel is lehet segíteni és megtartani a vállalkozókat, javasoljuk például, hogy az építmenyadóból származó bevételekből hozzanak létre olyan alapot, amire munkahelyteremtési céllal pályázhatnak a vállalkozók. Speciális adottsága Csongrád megyének a hármas határ nyújtotta lehetőség. Nem használjuk ki kellőképpen, mint ahogy a testvérvárosi kapcsolatokat sem.

– Ha önnek kellene elhelyeznie Csongrád megyét Európa, illetve Magyarország gazdasági térképén, hová tenné a hangsúlyokat?

– Járműipari nagyhatalom-szemiképpen nem leszünk. De lehetünk agrár- és élelmiszeripari nagyhatalom, kutatás-fejlesztési nagyhatalom, de termálvizeinkben is nagy lehetőségek rejlenek. Kevés olyan ország van a világon, amelyik méretéhez viszonyítva ilyen nagy mennyiségű és ilyen jó minőségű termőfölddel rendelkezik, mint mi. Hollandiában fele akora a termőföld nagysága, mint a miénk, éves szinten mégis

36–38 milliárd euró értékű mezőgazdasági értéket állít elő, a magyar 4 milliárddal szemben, vagyis közel tízszer annyit mint mi, fele akora területen. Van tehát hová fejlődni. Csongrád megyében minden feltétel adott ahhoz, hogy nagyra törő álmodjainkat dédelgessünk az agrár- és élelmiszergazdaság területén.

– Kutatás-fejlesztést említett – a tudásipart már valóban önálló iparágként tekinthetjük Szegeden?

– A megye kutató-fejlesztő helyein közel két és fél ezer kutató dolgozik, amivel Csongrád megye vezet a megyék rangsorát. Legyen szó az élettudományokról, a gyógyszervegyészet-ről, szoftveriparról, a Szegeden dolgozó kutatók a világ élvonalában dolgoznak. Sokunk feladata, hogy a nagy iparvállalatok fejlesztő részlegeit minden eszközzel segítségük ide telepíteni. Erősíteni kell a vállalkozások innovációs felkészítését, valamint a szabadalmak mielőbbi megvalósulását. És akkor még nem beszélünk a szuperlézerről. Mint közismert, itt épülhet meg az Európai Unió egyik gigaberüházása, a föld legnagyobb teljesítményű lézereközpontja 2011 és 2015 között. A 200 millió eurónyi – több mint 50 milliárd forint – létesítményben 300 nemzetközi kutató dolgozik majd, munkájukat mintegy 600 fős kiszolgálószemélyzet segíti – vagyis a szuperlézert munkahelyteremtő beruházásnak sem utolsó. Mindenkinek azt javaslom, várja szeretettel és ideális feltételekkel!

Présüzem és hőerőmű épül Hódmezővásárhelyen

Több mint három év előkészületi munka után hamarosan elkezd építeni olajosmag-présüzemét és hőerőművét a Hód Ipari Parkban a CEBH Kft. Ezzel mintegy 100 munkahelyet teremtenek.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
KOROM ANDRÁS

A rendszerváltás utáni első zöldmezős beruhásként tavasszal elkezd építeni a Hód Ipari Parkban az évi 500 ezer tonna kapacitású olajosmag-présüzemét a Central EU Biofuels Hungary Kft. A napraforgót és repcét feldolgozó olajosmag-présüzem mellé egy 49,9 megawatt bemenő hőteljesítményű, a kipréselt maghéjból 10,8 megawatt zöldenergiát előállító erőmű is épül. – Hamarosan megkezdjük az építkezést. A beruházás összköltsége 32 milliárd forint – tudtuk meg Tóth-Makra Beátától, a CEBH Kft. képviselőjétől.

A Vásárhelyre tervezett présüzemnek az eredeti tervek szerint már tavaly óta működni kellene, s idén már az ehhez kapcsolódó hőerőműnek is. A két modern, automatizált üzemmel mintegy 100 új munkahely létrehozását ígérik, s közvetve további 3200 mezőgazdasági munkahelyet őriznek meg, hiszen a napraforgót és a repcét a város 200 kilométeres körzetéből, így a magyarokon kívül román és szerb termelőktől vásárolnák fel.

A beruházásról még 2007 ja-

A vásárhelyi ipari park ma még üres területen áll majd a présüzem és a hőerőmű. FOTÓ: FRANK YVETTE

nuárjában írt alá megállapodást a vásárhelyi városházán Lázár János polgármester és David Messina, az akkor még az ausztrál Agri Energy Limited leányvállalataként alapított CEBH Kft. vezérigazgatója. Akkor még úgy tervezték, hogy a kipréselt növényi olajat az első időkben Ausztriában, majd később egy Vásárhelyen felépítendő finomítóban dolgoznák át biodizellé. Ez utóbbi üzem azonban nem építik fel.

A város azt vállalta, hogy térítésmentesen átadja az üzemépítéshez szükséges területet, több mint tíz hektárt, és megépíti az ipari parkhoz vezető közutat, illetve a vasúti csatlakozást. Az előbbi már elkészült, míg az utóbbira megnyerte a város a megépítéséhez szükséges

250 millió forintos támogatást. Erre azért van szükség, mert a présüzembe a szóját és napraforgót közúton és vasúton hozzák, míg a készterméket, azaz a présogácsát és a kisajtolt olajat vasúton szállítják majd el.

Az üzemépítés megindítását nemcsak a pénzügyi válság, de az is késleltette, hogy az ausztrál tulajdonos 2008 szeptemberében teljes egészében eladta magyar leányvállalatát. A présüzem és hőerőmű építésében egy magyar vezető nemzeti befektetőcsoport látott fantáziát, az vásárolta meg a CEBH Kft.-t, amely már elkészítette a tervek, és megszerezte az építési engedélyt. A tervek szerint 2012-től indítanák a termelést az olajosmag-présüzemben.

Vészesen öregszünk

Egy friss felmérés szerint az Unióban ma a nyugdíjaskorhoz közeledők, illetve nyugdíjba vonulók közel 220 ezerrel vannak többen, mint azok a fiatalok, akik most valamilyen oktatási intézményben végeznek. Ha ez a tendencia folytatódik, 2030-ra komoly problémákkal kell szembenézni – Csongrád megyében is.

CSONGRÁD MEGYE
FEKETE KLÁRA

Az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat szerint jelenleg mintegy 28,6 millió 15–20 év közötti fiatal él az Unióban, kétharmaduk az iskoláit befejezve álláskeresőként jelennek meg a munkaerőpiacon.

Az EU-ban 28,8 millió a 60–65 éves lakosok száma, vagyis a nyugdíjaskorhoz közeledők, illetve nyugdíjba vonulók közel 220 ezerrel többen vannak, mint az ugyanebben az évben valamilyen oktatási intézményből kikerülők. Ez a különbség 2030-ig elérheti a 8,3 milliót is.

A G20-tagállamok közül most Japán küzd ugyanezzel a problémával: ott körülbelül 6 millió 15–20 év közötti fiatal él, szemben a 10 millió 60–64 éves lakossal. Az évtized végére azonban Oroszországban, Kanadában, Dél-Koreában és Kínában a pályakezdők száma kis mértékben ugyan, de szintén kevesebb lesz, mint a nyugdíjba vonulóké. Mindez azt jelenti, hogy az EU-ban és az érintett államokban csökken a gazdaságilag aktív, keresőképes, 15–64 évesek aránya.

Az USA kedvezőbb helyzetben van, ott növekszik a munkaképes korúak száma: egy-

részt azért, mert az ország vonzó bevándorlási célpont, másrészt 1980 óta 1,8-ról 2,1-re nőtt az egy nőre eső születések száma. Amennyiben hosszú távon ezzel a születési és a bevándorlási rátával számolunk, akkor az USA-ban a munkaképes korúak száma 2030-ra eléri a 18 milliót, míg az Európai Unióban legalább 13 millióval csökken.

A demográfiai változások több szempontból nézve is kihívást jelentenek: a társadalmak elöregsznek, ami olyan problémákat vet fel, mint például a hosszú ideig tartó gondozás, s nagy feladat előtt állnak a nyugdíjpénztárak is.

A bevándorlás azonban nem old meg minden problémát, mivel a demográfiai változások következtében fellépő munkaerőhiány túl nagy lesz ahhoz, hogy azt sok országban az integrációs progra-

Öreg megye

A statisztikusok úgynevezett öregedési indexet – 10 gyerekkorúra jutó idősök száma – is felállítanak minden évben. Csongrád megye 2009-ben az egyik legöregebb megyének számított régiós társaival, Bács-Kiskunnak és Békésnek együtt. 100 gyerekkorúra a térségben 120 öreg jutott, ugyanez az érték például az Észak-Alföldön 90. 1980-ban még 100 fő 0–14 éves korú fiatalra 71 főnyi 65 évesnél idősebb ember jutott.

kkal kezelni lehessen. A munkanélküliség problémája egyedül a munkaerő továbbképzése és oktatása, valamint a nyugdíjkorhatár megemlése révén orvosolható.

Az EU-ban a 60–64 évesek közel kétharmada még mindig dolgozik. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, az ILO statisztikája szerint Magyarország 13,3 százalékkal ezen lista alján helyezkedik el, míg Svédország 63. százalékos aránnyal vezet.

Az érettség kora jár. ILLUSZTRÁCIÓ: SEGESVÁRI CSABA